

Vergaderjaar 2008–2009

28 286

Dierenwelzijn

30 669

Dierziekte blauwtong

Nr. 266

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 maart 2009

In aanvulling op mijn brief van 4 februari 2009 over Q-koorts (Kamerstuk 28 286, nr. 258) wil ik u met deze brief nader informeren over de aanstaande vaccinatiecampagne. Daarnaast wil ik u informeren over een Q-koorts besmetting bij een geitenbedrijf in Overijssel en de maatregelen die voor dit bedrijf van kracht zijn. Tevens informeer ik u met deze brief over de laatste stand van zaken met betrekking tot blauwtong.

Q-koorts

Q-koorts besmetting in Overijssel

Melkgeitenhouders, melkschapenhouders en dierenartsen zijn verplicht een hoog percentage abortussen te melden bij de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) omdat dit een teken van een besmetting met Q-koorts kan zijn. Op 16 februari 2009 heeft de VWA na een melding van een groot aantal abortussen op een melkgeitenbedrijf in Overijssel een onderzoek ingesteld op dit bedrijf. Op basis van de situatie op het bedrijf en onderzoeksgegevens van de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) is het bedrijf op 16 februari 2009 verdacht verklaard. Op het bedrijf zijn de volgende maatregelen van kracht:

- Gedurende 90 dagen vanaf het moment waarop de verdenking is ontstaan, is het verboden om mest te verwijderen uit een stal waar verdachte dieren worden gehouden.
- Gedurende 90 dagen vanaf het moment waarop de verdenking is ontstaan, is het voor bezoekers verboden de stal te betreden. Dit verbod geldt niet voor personen die vanwege hun beroep of bedrijf noodzakelijkerwijs in de stal moeten zijn.

Op 24 februari jl. is de besmetting bevestigd door het Centraal Veterinair Instituut (CVI) en is de gemeente officieel ingelicht door de VWA. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) was reeds geïnformeerd over de verdenking. Op verzoek van de veehouder geef ik een

onthefing om de dieren voorafgaand aan de vaccinatiecampagne te vaccineren tegen Q-koorts.

Vaccinatiecampagne

In een groot gedeelte van Zuid-Nederland zullen houders van professionele melkgeiten- en melkschapebedrijven (met meer dan 50 dieren) en bedrijven met een publieksfunctie (zorgboerderijen, kinderboerderijen en dierentuinen) verplicht worden om hun schapen en/of geiten te vaccineren. In de bijlage is een kaart toegevoegd van het gebied.¹ Buiten dit gebied is vaccineren verplicht op bedrijven waar door de VWA officieel een besmetting met Q-koorts is vastgesteld. De overige houders van geiten en schapen wordt de mogelijkheid geboden om hun dieren vrijwillig te vaccineren.

Bij de verplichte vaccinatie zal de overheid de kosten van het vaccin en de dierenarts vergoeden. Voor de vrijwillige vaccinatie worden alleen de vaccinkosten vergoed.

De vaccinatiecampagne wordt door de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) gecoördineerd en zal zoveel mogelijk aansluiten bij de normale bedrijfsvoering van de bedrijven. Veehouders voor wie vaccinatie verplicht is, kunnen aan de GD opgeven wanneer vaccinatie het meest gelegen komt. De vaccinatie wordt uitgevoerd door de eigen dierenarts van de geiten- en/of schapehouders.

Onderzoeksagenda

Voor nader onderzoek naar de transmissieroutes van Q-koorts investeren mijn collega van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en ik samen met de productschappen, de GGD en ziekenhuizen voor ruim € 3 miljoen in onderzoek naar Q-koorts. Het einddoel is nog meer aanknopingspunten te vinden voor de bestrijding van Q-koorts. De komende jaren (2009–2011) is daarmee meer inzicht te verwachten in de overdracht en verschillende andere aspecten van Q-koorts. Het kan enkele jaren duren voordat het onderzoek nieuwe praktisch bruikbare gegevens zal opleveren.

Blauwtong

BTV 1

Blauwtong serotype 1 (BTV 1) komt vanaf het zuiden van Frankrijk op. De meest noordelijke uitbraak van BTV 1 vond vorig jaar in de regio Bretagne plaats. In 2009 geldt in heel Frankrijk een verplichte vaccinatie. Alle gevoelige dieren moeten gevaccineerd worden tegen BTV 8 en BTV 1. Een goed uitgevoerde vaccinatiecampagne in Frankrijk zal het risico op een uitbraak in Nederland verminderen.

BTV 6

In oktober 2008 deed het CVI in samenwerking met het Institute for Animal Health in Pirbright de ontdekking dat serotype 6 (BTV 6) in Nederland circuleerde. Kort daarop werd dit serotype ook in Duitsland vastgesteld. Op het moment van de ontdekking waren er aanwijzingen dat het circulerende virus overeenkwam met het vaccinvirus dat in Zuid-Afrika gebruikt wordt voor vaccinproductie. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat het in Nederland circulerende virus inderdaad een nauwe verwantschap heeft met de originele vaccinstam. Het genetisch profiel van een stukje van het in Nederland en Duitsland circulerende virus, komt bijna 100% overeen met datzelfde deel van het vaccinvirus uit Zuid-Afrika. Uit

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

een uitgebreide steekproef bleek dat het aantal besmette dieren erg laag is, en dat het virus in een beperkt gebied verspreid is. Uit een dierproef blijkt bovendien dat het virus geen ziekteverschijnselen veroorzaakt. In het Permanent Veterinair Comité van 3 en 4 maart jl. is daarom besloten om de maatregelen in verband met BTV 6 in te trekken.

BTV 8

Nederland is op dit moment alleen beperkingsgebied voor BTV 8. Een groot deel van de Europese Unie is ingesloten in het BTV 8-beperkingsgebied. Vervoer binnen het BTV 8-beperkingsgebied is toegestaan zonder dat hieraan voorwaarden verbonden zijn. Wel geldt het advies om alleen gevaccineerde dieren te verplaatsen. Voor vervoer naar buiten het BTV 8-beperkingsgebied gelden wel voorwaarden.

Voor blauwtong serotype 8 (BTV 8) geldt in 2009 weer een vrijwillige vaccinatiecampagne. In 2009 is er geen compensatie voor vaccinatie tegen blauwtong serotype 8. De kosten van vaccinatie komen dus voor rekening van veehouders zelf. Samen met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) ben ik tot de conclusie gekomen dat de uitvoeringskosten en de administratieve lasten die nodig zijn om in aanmerking te komen voor Europese cofinanciering niet opwegen tegen de te verkrijgen subsidie. Bovendien is de Europese voorwaarde van 80% gevaccineerde dieren in 2009 niet haalbaar zonder vaccinatie verplicht op te leggen. Deskundigen zijn van mening dat uitroeiing van BTV 8 op dit moment niet haalbaar is. Andere doelstellingen van de vaccinatiecampagne zijn het beschermen van dieren tegen klinische symptomen en beperken van economische schade op bedrijfsniveau. Voor deze laatste doelstellingen dragen veehouders in principe zelf de verantwoordelijkheid. Verplichte vaccinatie is naar mijn mening een te zwaar middel om deze laatste doelstellingen te behalen.

In samenwerking met verschillende sectorpartijen wordt een communicatiecampagne opgesteld om veehouders en hobbydierhouders te stimuleren om hun dieren te vaccineren tegen BTV 8.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg